



STANDPUNT VLUCHTELINGENBELEID UNIVERSITAIRE TAALCOURSUSSEN (UCT – GENT)

18 APRIL 2017

Gentse Studentenraad

E info@gentsestudentenraad.be
T 09 264 70 88

Studentenhuis De Thermanal
Hoveniersberg 24, 9000 Gent

www.gentsestudentenraad.be

Onze samenleving staat sinds enkele jaren meer en meer onder druk om gepaste opvang te voorzien voor de toestroom van vluchtelingen. Zo hebben er van januari tot en met september 2016 in totaal 950.000 mensen een asielaanvraag ingediend in één van de 28 landen van de Europese Unie. In ons land zijn er 3.385 asielaanvragen ingediend van juli tot en met september 2016, wat een stijging van 29% is in vergelijking met het kwartaal voordien. De meeste asielaanvragen in België komen van Syrische vluchtelingen (15%), gevolgd door Afghaanse aanvragen (9%) en Somalische (6%)¹.

Als Gentse Studentenraad zien we het ook als onze rol om meer aandacht te vragen voor (hoger) onderwijs in het vluchtelingenbeleid. Het lijkt er niet op dat in de nabije toekomst de vluchtelingenstroom zal ophouden te bestaan. Daarbij is het belangrijk dat vluchtelingen een zinvolle toekomst kunnen uitbouwen. Behalve integratie op de arbeidsmarkt, kan dat ook door hen een educatief perspectief te geven. Via onderwijs en vorming kunnen vluchtelingen immers integreren of hun verworven competenties later inzetten bij de heropbouw van hun vaderland.

Volgens de definitie van het Vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties uit 1951 is een vluchteling iemand die vervolging te vrezen heeft vanwege zijn ras, godsdienst of politieke overtuiging, of omdat hij/zij tot een bepaalde sociale groep behoort of een bepaalde nationaliteit heeft². In het kader van de standpunt begrijpt de Gentse Studentenraad de gehanteerde benaming 'vluchtelingen' zowel erkende vluchtelingen als personen met het statuut van subsidiair beschermd.

¹<http://www.cgvs.be/nl/cijfers>

²Advies 'Vluchtelingen en onderwijs', Onderwijsraad Nederland, 23 februari 2017

1 Stand van zaken talenkennis

Als vluchtelingen wensen in te stromen in een Nederlandstalige hoger onderwijsopleiding, dan is B2-niveau Nederlands vereist. Als men in het Engels voldoende vaardig is, dan kan men ook instromen in een Engelstalige opleiding. Een goede talenkennis is voor vluchtelingen in elk geval essentieel.

Talencursussen aan de universitaire talencentra hebben een hoge kostprijs. Zo ook aan het Universitaire Centrum voor Talenonderwijs (UCT) van de Universiteit Gent. Op het vlak van talen komen vluchtelingen nog meerdere problemen tegen: het vakjargon, de taal van docenten (soms gebruik van dialecten), de meertaligheid (Frans of Duits) die vereist is in sommige opleidingen³. Bovendien hebben zij geen of weinig vrienden of families die Nederlands spreken zodat zij weinig oefenkansen hebben voor het verworven Nederlands. Oefengroepjes met Nederlandstalige medestudenten kan daarvoor een oplossing bieden. Momenteel hebben vluchtelingen 4 opties om een Nederlandstalige taal cursus te volgen binnen het systeem van Stad Gent en/of Universiteit Gent:

- Een standaard taal cursus volgen aan het UCT.
- Sociaal tarief voor een taal cursus aan het UCT gesubsidieerd door Stad Gent
- Een beurs van van de Vlaamse Gemeenschap voor hogeschoolde inburgeraars met een educatief perspectief
- Voortraject Hoger Onderwijs voor Anderstaligen volgen Op dit moment studeren 26 vluchtelingen aan UGent, maar er wordt vermoed dat dit cijfer hoger ligt aangezien men werkt met zelfrapportering bij de inschrijving. Momenteel volgen ook 22 vluchtelingen het Voortraject Hoger Onderwijs voor Anderstaligen.

Voor vele vluchtelingen is het inschrijvingsgeld van de taal cursussen aan het UCT te hoog en voldoen de betaalbare cursussen in het Centrum Voor Volwassenenonderwijs (CVO) niet aan de leerbehoeften van vluchtelingen. Dit is één van de redenen waarom de instroom van vluchtelingen aan de UGent nog steeds zo laag is. Een belangrijk aspect hierbij is dat in het verleden het een beleidsbeslissing is geweest van het universiteitsbestuur dat het UCT zelf haar inkomsten moet genereren.

1.1 Standaard taal cursus UCT

Als vluchteling kan men zich regulier inschrijven voor een taal cursus Nederlands voor Anderstaligen, waarbij het standaardtarief € 375 per niveau is⁴. Om toegelaten te worden tot de UGent moet je slagen voor de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA)⁵. Dit is een objectief meetinstrument dat op een valide en betrouwbare manier weergeeft of de kandidaat minimaal het B2-niveau van het Europees Referentiekader voor Talen (ERK) heeft bereikt⁶. Dat is het niveau dat beginnende studenten in het Vlaams hoger onderwijs moeten hebben om te mogen starten. De eindtest daarvan is niveau 5. Belangrijk hierbij om te weten is dat deze taalvaardigheidstoetsen niet meet naar academische vaardigheden of vakkennis.

³ Advies over de vluchtelingenproblematiek in het Vlaamse hoger onderwijs, Raad Hoger Onderwijs, 14 maart 2017

⁴ <http://www.ugent.be/lw/uct/nl/praktisch/inschrijven/betalen/hoeveel-betaalt-u/prijzen-nederlands-voor-anderstaligen>

⁵ <http://www.itna.be/testprincipes.html>

⁶ <http://www.niow.nl/taaltrainingen/europese-taalniveaus/overzicht-taalniveaus>

Onderstaande tabel geeft de mogelijke categorieën weer en de daaraan gekoppelde inschrijvingsgelden bij het UCT.

Prijs-categorie	Student UGent	Uitwisselings-student IN	UGent personeel	Anderen	Met beurs stad Gent
A	€ 195	€ 50	€ 320	€ 375	€ 99
AA	€ 195	€ 50 / € 195	€ 320	€ 375	-
AAA	-	€ 50	-	-	-
B	€ 1170	-	-	-	€ 2250
L	€ 120	€ 120	€ 235	€ 235	-
P	€ 70	€ 70	€ 120	€ 120	-
T	€ 75 (afspr. € 150)	€ 75 (afspr. € 150)	€ 75 (afspr. € 150)	€ 75 (afspr. € 150)	€ 75 (afspr. € 150)

1.2 Sociaal tarief taal cursus UCT

Vanuit de Stad Gent is er voor mensen die op het grondgebied Gent wonen én een laag inkomen hebben wel een sociaal tarief. Wie daar aanspraak op wil maken moet wel tegelijk voldoen aan vier voorwaarden⁷.

De aanvrager moet de vier voorwaarden vervullen op het moment van de beslissing over de beursaanvraag:

1. Feitelijke hoofdverblijfplaats in Gent
2. Beschikken over een wettelijk verblijfsstatuut en permanent juridisch verblijfsperspectief
3. Bruto maandelijks gezinsinkomen onder de € 4000
4. Doorverwijzing naar UCT door Huis van het Nederlands

Deze aanvraag moet men indienen bij het Huis van het Nederlands Gent vzw. Als je in aanmerking komt, krijg je een attest dat recht geeft op maximum één beurs per niveau. Dan moet je enkel een bijdrage betalen van € 99 voor zo'n taal cursus. Belangrijk om hier op te merken is dat de beurzen van de Stad Gent ieder jaar in aantal beperkt worden. De beurzen worden elk jaar door het UCT en Stad Gent onderhandeld.

1.3 Beurs Vlaamse Gemeenschap voor hooggeschoolde inburgeraars met een educatief perspectief

Er is ook een beurs vanuit de Vlaamse Gemeenschap voor inburgering. Deze is bedoeld voor hooggeschoolde inburgeraars met een educatief perspectief en die zo een beurs kunnen krijgen om een Nederlandse taal cursus te volgen t.e.m. niveau A2. Dit komt overeen met niveau 2 van het UCT, wat te beperkt is om een opleiding aan het hoger onderwijs aan te vatten.

De beurs vergoedt het gehele inschrijvingsgeld en kan gebruikt worden voor niveau 1 en 2. Je moet wel aan enkele voorwaarden voldoen⁸:

1. Je hebt een inburgeringscontract getekend.

⁷<http://www.ugent.be/lw/uct/nl/praktisch/inschrijven/kortingen/beurzen-stad-gent.htm>

⁸<https://in-gent.be/voor-jou/nederlands/leren/beurzen-uct>

2. Je wil verder hoger onderwijs volgen in Vlaanderen.
3. IN-Gent, Afdeling Huis van het Nederlands adviseert je om les te volgen aan het UCT

1.4 Voortraject Hoger Onderwijs voor Anderstaligen

UGent werkt ook samen met IN-Gent om een voortraject aan te bieden aan anderstaligen om door te stromen naar het hoger onderwijs⁹. Studeren in het Nederlands aan een universiteit of hogeschool is niet altijd gemakkelijk als je je vooropleiding in het buitenland hebt gekregen. Zo'n voortraject helpt je om de voorbereidingsperiode korter, intensiever en effectiever te maken.

Dit voortraject is specifiek bedoeld voor personen die naar Vlaanderen geëmigreerd zijn, in hun thuisland minstens een eindexamen secundair onderwijs hebben behaald én al een basiskennis van het Nederlands machtig zijn (minstens niveau B1-/niveau 3 UCT).

Het voortraject is modulair en omvat verschillende aspecten zoals:

- Nederlands voor anderstaligen (NT2, startniveau: B1-)
- Academische taal- en studievaardigheden
- Studieloopbaanoriëntatie en trajectbegeleiding
- Voorbereidende modules Engels, wiskunde en onderzoeksvaardigheden
- Eventuele opname van opleidingsonderdelen uit reguliere onderwijsprogramma's (max. 6SP) en vrijstelling van inschrijvingsgeld

⁹<https://in-gent.be/voor-jou/onderwijs/voortraject-hoger-onderwijs>

2 Concreto aanbevelingen

In concreto zijn er twee mogelijkheden om voor vluchtelingen een reductietarief te voorzien in het volgen van Nederlandse taalcursussen aan het UCT.

Er zou ten eerste gepleit kunnen worden voor een sociaal tarief, bedoeld voor vluchtelingen, die tot niveau 5 UCT/B2 een Nederlandse taalcursus zouden willen volgen. Rekening houdend dat het UCT zelfvoorzienend moet zijn, zou er aan het universiteitsbestuur moeten gevraagd worden om zelf de financiering hiervoor op te nemen.

Problematisch vanuit het standpunt van het universiteitsbestuur kan zijn dat men geen sociale tarieven wil voorzien voor doelgroepen, i.g. vluchtelingen, die geen educatief perspectief hebben. Moest dit om beperkte bedragen gaan, vormt dit hoogstwaarschijnlijk minder een probleem, maar aangezien het UCT niet bijhoudt of hun cursisten geregistreerd zijn als vluchtelingen, kan er geen inschatting gemaakt worden wat het financiële kostenplaatje zou kunnen zijn. Er zou aan het UCT gevraagd kunnen worden om dit in de toekomst vrijblijvend te vragen.

Ten tweede kan het beurssysteem van de Vlaamse Gemeenschap hervormd worden. Zoals eerder aangegeven worden momenteel cursussen gratis aangeboden voor hooggeschoolde inburgeraars met een educatief perspectief t.e.m. niveau A2. Aangezien dit niveau onvoldoende is om een hoger onderwijsopleiding aan te vatten, zou dit best naar niveau B2 verhoogd worden.

Om dit beurssysteem financieel houdbaar te laten blijven zou men binnen dit kader eveneens met een reductietarief kunnen werken i.p.v. het volledig gratis aan te bieden. Met het oog op responsabilisering lijkt het beter om een sterk reductietarief te bepleiten in de plaats van volledig gratis cursussen.

Deze optie zou dan verder moeten uitgewerkt worden via de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) om dit via de adviesorganen op de politieke agenda te laten plaatsen.